

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Υπόθεση Αρ. 1068 2003

18 Νοεμβρίου, 2004

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146 ΚΑΙ 28 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

[ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στής]

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΙΟΛΑΡΗΣ,

Αιτητής.

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΕΦΟΡΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

— — —

N. Παρτασίδου για κ. A. Τριανταφυλλίδη, για τον Αιτητή

Γ. Λαζάρου, για τους Καθ' ων η Αίτηση

ΑΠΟΦΑΣΗ

Π. ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Το άρθρο 8 (κστ) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου προνοεί τα ακόλουθα:

«8. Απαλλάττονται του φόρου –

.....

(κστ) το τριάντα τοις εκατό του ποσού που δαπανάται από οποιοδήποτε πρόσωπο μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Νόμου προς απόκτηση μετοχών πρώτης έκδοσης εταιρείας κατόπιν πρόσκλησης για εγγραφή στο κοινό και οι οποίες μετοχές αντιπροσωπεύουν το ογδόντα τοις εκατό του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου με δικαίωμα ψήφου και εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου εντός τριών μηνών από την έκδοση τους».

Η εταιρεία CLR Investment Fund Ltd στις 17.1.2000 εξέδωσε πρόσκληση για εγγραφή στο κοινό για χορήγηση μετοχών πρώτης έκδοσης. Ανταποκρινόμενος ο αιτητής κατέβαλε το ποσό των Λ.Κ.5.000 για απόκτηση 10.000 μετοχών. Οι μετοχές της CLR εισήχθηκαν στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου στις 14.9.2000. Με επιστολή τους ημερομηνίας 3.11.03 οι καθ' ων η αίτηση αρνήθηκαν να παραχωρήσουν στον αιτητή έκπτωση ίση με το 30% του ποσού των Λ.Κ.5.000, με το αιτιολογικό ότι δεν είχε ικανοποιηθεί η πρόνοια του άρθρου 8(κστ) για εισαγωγή στο Χρηματιστήριο των μετοχών της εταιρείας εντός 3 μηνών από την έκδοσή τους.

Με την προσφυγή του ο αιτητής, όπως ριτά αναφέρεται και στη γραπτή αγόρευση που καταχωρήθηκε εκ μέρους των δικηγόρων του, αμφισβητεί την εγκυρότητα της πιο πάνω απόφασης, που, κατά την εισήγησή του, βασίστηκε σε αντισυνταγματική πρόνοια του πιο πάνω άρθρου, δηλαδή την πρόνοια που περιορίζει την παραχώρηση της απαλλαγής σε μετοχές εταιρειών των οποίων οι τίτλοι εισάγονταν στο Χρηματιστήριο μέσα σε 3 μήνες από την έκδοσή τους. Πρόβαλε ότι, αφού σκοπός του νομοσχεδίου ήταν η τροποποίηση του βασικού νόμου ώστε να παραχωρηθούν φορολογικά κίνητρα για εισαγωγή στο Χρηματιστήριο μετοχών δημόσιων εταιρειών, όπως φαίνεται στην αιτιολογική έκθεση του σχετικού νομοσχεδίου, το κατά πόσο οι τίτλοι εισάγονταν στο Χρηματιστήριο μέσα σε 3 μήνες ή άλλο χρόνο, δεν είχε

σημασία. Υπέβαλε ο αιτητής πως η προθεσμία των 3 μηνών διημιουργεί δυσκιενή διάκριση σε βάρος ορισμένων φορολογουμένων, αφού είναι εντελώς εκτός των δυνάμεών τους να γνωρίζουν ή να ελέγχουν το χρόνο κατά τον οποίο οι τίτλοι της εταιρείας που επενδύουν θα εισαχθούν στο Χρηματιστήριο.

Οι καθ' ων η αίτηση, από την πλευρά τους, υποστήριξαν, με αναφορά στις νομολογιακές αρχές που σχετίζονται με τη συνταγματικότητα νομοθετικών προνοιών, που κατ' ισχυρισμό αντιβαίνουν το άρθρο 28 του Συντάγματος, πως η διάκριση που γινόταν με το άρθρο 8(κστ) δεν ήταν ανθαίρετη και έτσι δεν καθιστούσε την πρόνοια αντισυνταγματική.

Επισημαίνω πως ούτε ο ένας, αλλά ούτε και ο άλλος διάδικος έκαμαν αναφορά στην απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Dias United Publishing Co Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω Υπουργού Οικονομικών (1996) 3 A.A.D. 550*, η οποία λύει το επίδικο σε αυτή την προσφυγή θέμα. Η υπόθεση εκείνη αφορούσε το άρθρο 10 του περί Λαχείων Νόμου, Κεφ. 74, που καθιστά τη διεξαγωγή λαχείων παράνομη και το άρθρο 15 του Νόμου που αναφέρεται σε λαχεία στα οποία δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Νόμου και στα οποία προστέθηκε και λαχείο που οργανώνει το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου εντός των πλαισίων οποιασδήποτε ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής εκπομπής. Οι αιτητές ήταν ιδιοκτήτες του Ραδιοφωνικού Σταθμού Ράδιο Πρώτο και είχαν ζητήσει άδεια για οργάνωση και λειτουργία λαχείου, αλλά το αίτημά τους απορρίφθηκε, γιατί, όπως πληροφορήθηκαν, ο περί Λαχείων Νόμος δεν παραχωρούσε εξουσία στον Υπουργό Οικονομικών να χορηγεί άδεια λαχείου της μορφής που ζητούσαν. Και σε εκείνη την υπόθεση οι αιτητές ισχυρίστηκαν πως ο νόμος, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας που κατοχυρώνει το Σύνταγμα, κάλυψε μόνο το ΡΙΚ, ενώ οι

καθ' ων η αίτηση υποστήριξαν πως η διάκριση υπέρ του ΡΙΚ δεν ήταν αυθαιρετη. Παραθέτω εκτενή αποσπάσματα από τις σελίδες 556 – 558 από την πιο πάνω απόφαση, που έχουν απόλυτη εφαρμογή στην περίπτωση μας και επιλύουν το επίδικο θέμα:

«Ανακύπτει όμως άλλο θεμελιακό ερώτημα που άπτεται, και αυτό, της δικαιοδοσίας μας. Όπως επισημαίνει ο Π. Δαγτόγλου στο Δικονομικό Δίκαιο σελ. 98, παράγρ. 127 (βλ. και Ατομικά Δικαιώματα του ίδιου σελ. 1040) ο Δικαστής

«δεν δικαιούται να διορθώνει τις οσοδήποτε αυθαιρετες παραλείψεις του νομοθέτη, νομοθετώντας αντ' αυτού ...», ο δε «έλεγχος της συνταγματικότητας πληροφορεί τον δικαστή, αν πρέπει να εφαρμόσει ή όχι την επίμαχη νομοθετική διάταξη στις περιπτώσεις που προβλέπει αυτή, δεν μπορεί όμως μέσω της αρχής της ισότητας, να μετατραπεί σε μέθοδο διευρύνσεως του πεδίου ισχύος του νόμου σε περιοχές άσχετες με τη βιούληση του νομοθέτη ή και ρητώς επιφυλαγμένες από το Σύνταγμα στη νομοθετική εξουσία».

Και αυτά κατά το σχολιασμό απόφασης του Συμβουλίου Επικρατείας σε σχέση με αίτηση ακυρώσεως το θέμα της οποίας δε διαφέρει από αυτό της παρούσας. Μεταφέρουμε τη σύνοψη της απόφασης από την ίδια σελίδα του πιο πάνω συγγράμματος:

«Το Συμβούλιο της Επικρατείας είχε να κρίνει μια αίτηση ακυρώσεως της αρνήσεως της διοικήσεως να μεταγράψει από αλλοδαπό σε ημεδαπό πανεπιστήμιο φοιτητή πατέρα παιδιού κάτω των δώδεκα ετών, με το επιχείρημα παραβάσεως της αρχής της ισότητας, γιατί ο νόμος προβλέπει μεν τη μεταγραφή των αντίστοιχων μητέρων, αλλά όχι των πατέρων. Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχθηκε σωστά, ότι «η παράβαση της αρχής της ισότητας των φύλων, η οποία πράγματι υπάρχει, μπορεί να οδηγήσει στη μη εφαρμογή της πιο πάνω διατάξεως, όχι όμως και στην υπαγωγή σ' αυτήν και φοιτητών πατέρων, γιατί κάτι

τέτοιο αποτελεί ανεπίτρεπτη επέμβαση δικαστή στα έργα της νομοθετικής εξουσίας.»

.....

Για να ήταν δυνατή η χορήγηση τέτοιας άδειας (στους αιτητές για διεξαγωγή λαχείου) χρειαζόταν θετική προς τούτο νομοθετική διάταξη. Η ανυπαρξία της δεν μπορεί να αναπληρωθεί με δικαστική απόφαση, γιατί σε τέτοια περίπτωση ο συνταγματικός έλεγχος που ασκεί το Ανώτατο Δικαστήριο θα μετατρεπόταν σε μέσο αναμόρφωσης ή συμπλήρωσης της νομοθεσίας. Η κήρυξη νόμου ως αντισυνταγματικού στο πλαίσιο της άσκησης της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 146 του Συντάγματος, επάγεται τη μη εφαρμογή του στην περίπτωση και, συνακολούθως, την ακύρωση της πράξης που εκδόθηκε δυνάμει των διατάξεών του. Δε θα ήταν δυνατό δια της κρίσεως του Ανωτάτου Δικαστηρίου πως ο Νόμος είναι αντισυνταγματικός, να προστεθούν στο Νόμο πρόνοιες που δεν θέλησε ο Νομοθέτης. Το Ανώτατο Δικαστήριο αλλά και κάθε Δικαστήριο της Δημοκρατίας, έχει εξουσία προσαρμογής προς το Σύνταγμα μόνο των Νόμων που ίσχυαν κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Συντάγματος (βλ. Άρθρο 188 του συντάγματος) και όχι Νόμων που θεσπίζονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, στο πλαίσιο πλέον του συστήματος της διάκρισης των εξουσιών που καθιερώνει το Σύνταγμα.

Συνεπώς, αφού δε θα ήταν δυνατό, και εφόσον κρινόταν ότι ο Νόμος ήταν αντισυνταγματικός, να επιτύχει η πρωσφυγή, δε δικαιολογείται να ασκήσουμε συνταγματικό έλεγχο. Τέτοιο εγχείριμα θα ήταν ακαδημαϊκό και δε θα ήταν εναρμονισμένο προς τη πάγια νομολογία μας σύμφωνα με την οποία το Ανώτατο Δικαστήριο ελέγχει την αντισυνταγματικότητα νόμου μόνο όταν αυτό είναι αναγκαίο για την επίλυση του επίδικου θέματος. Αναφέρεται στο θέμα και ο Π. Δαγτόγλου στο Δικονομικό Δίκαιο (ανωτέρω), και νομίζουμε πως μπορούμε να καταλήξουμε με την παράθεση τού σχετικού αποσπάσματος από τη σελίδα 99:

«Ένατη θεμελιώδης πρόταση είναι ότι ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων γίνεται μόνο, αν η αποδοχή της αντισυνταγματικότητας θα οδηγούσε στην αποδοχή του αιτήματος του

ένδικου βοηθήματος. Αλλιώς απορρίπτεται ως αλυσιτελής. Ο λόγος αυτού του περιορισμού είναι ότι τα δικαστήρια δεν χορηγούν γνωμοδοτήσεις, αλλά επιλύουν διαφορές. Δεν ασχολούνται επομένως με ζητήματα που δεν οδηγούν στην επίλυση της εκάστοτε κρινόμενης διαφοράς. Κατά συνέπεια, αν η τυχόν διαπίστωση της αντισυνταγματικότητας της επίμαχης διατάξεως, δε θα μπορούσε να θεμελιώσει αποδοχή του αιτήματος του ένδικου βοηθήματος, το δικαστήριο δε χρειάζεται και επομένως δεν πρέπει να προχωρήσει στον έλεγχο συνταγματικότητας της επίμαχης νομοθετικής διατάξεως.»»

Τελικά, το Δικαστήριο, με βάση το αιτιολογικό που φαίνεται στα πιο πάνω αποσπάσματα, απέρριψε την προσφυγή.

Επίσης στην υπόθεση *Sarieddine v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω 1. Υπουργού Άμυνας, 2. Αρχηγού Εθνικής Φρουράς, A.E. 3375, ημερ. 4.10.04*, όπου γίνεται αναφορά και στη *Dias* (πιο πάνω), λέχθηκε πως η «διαπίστωση παράβιασης της αρχής της ισότητας επάγεται τη μη εφαρμογή της αντισυνταγματικής διάταξης και όχι την επέκταση της, για να καλύψει και άλλους, με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου η οποία, σε τέτοια περίπτωση, ανεπιτρέπτως θα προσλάμβανε νομοθετικό περιεχόμενο».

Εφαρμόζοντας τις πιο πάνω αρχές στην υπό εκδίκαση υπόθεση απορρίπτω την προσφυγή και επιδικάζω έξοδα εναντίον του αιτητή.

Π. Αρτέμιης, Δ.

/Χ.Π.